

Sygn. akt III KZ 40/22

POSTANOWIENIE

Dnia 15 września 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Marek Pietruszyński

w sprawie **H. U.**

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w dniu 15 września 2022 r.

zażalenia obrońcy

na zarządzenie upoważnionego sędziego Sądu Okręgowego w Krośnie z dnia 6 czerwca 2022 r., sygn. akt II WKK 6/22 (II Ka 432/21) odmawiające przyjęcia kasacji obrońcy oskarżonego H. U. od wyroku Sądu Okręgowego w Krośnie z dnia 22 lutego 2022 roku, sygn. akt II Ka 432/21,

na podstawie art. 530 § 3 k.p.k. i art. 437 § 1 k.p.k.

p o s t a n o w i ł

zaskarżone zarządzenie utrzymać w mocy.

UZASADNIENIE

Zaskarżonym zarządzeniem odmówiono przyjęcia kasacji obrońcy oskarżonego H. U. od wyroku Sądu Okręgowego w Krośnie z dnia 22 lutego 2022 roku, sygn. II Ka 432/21 ze względu na wniesienie jej po upływie terminu zawitego.

W zażaleniu obrońca oskarżonego – radca prawny W. S. zarzucił:

1. obrazę przepisów postępowania art. 429 § 1 k.p.c. (powinno być: k.p.k. – uwaga SN) przez jego błędne zastosowanie i błędne przyjęcie, że obrońca nadał kasację w urzędzie pocztowym po terminie, w sytuacji kiedy nie otrzymał on odpisu wyroku SO w Krośnie z 22 lutego 2022 r z uzasadnieniem, tym samym w stosunku do niego nie rozpoczął biec termin 30 dniowy do złożenia kasacji;
2. błąd w ustaleniach faktycznych przez przyjęcie, że obrońca nadał kasację w urzędzie pocztowym po terminie, w sytuacji kiedy nie otrzymał on od odpisu wyroku

Sądu Okręgowego w Krośnie z 22 lutego 2022 r z uzasadnieniem, a tym samym w stosunku do niego nie rozpoczął biec termin 30 dniowy do złożenia kasacji;

3. błędne doręczenie wyroku SO w Krośnie z dnia 22 lutego 2022 r. adwokat R. S. a nie ustanowionemu przez oskarżonego obrońcy w sprawie, a przez to błędne przyjęcie, że doręczono wyrok SO w Krośnie wraz z uzasadnieniem obrońcy oskarżonego H. U.

Podnosząc powyższe zarzuty skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego zarządzenia w całości.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Zażalenie okazało się niezasadne.

Zgodnie z art. 423 § 2 zdanie pierwsze k.p.k., stosowanym w postępowaniu odwoławczym odpowiednio, z mocy odesłania z art. 458 k.p.k., wyrok z uzasadnieniem doręcza się temu (art. 423 § 2 k.p.k.), kto złożył wniosek na podstawie art. 422 k.p.k. Innymi słowy, wyrok z uzasadnieniem (a ściślej – odpis wyroku i uzasadnienia, gdyż orzeczenia i uzasadnienia doręcza się w odpisach, zachowując oryginał w aktach sprawy) doręcza się wnioskodawcy. Jeżeli wniosek złożył przedstawiciel procesowy strony, odpis wyroku z uzasadnieniem należy zatem doręczyć tylko temu przedstawicielowi, a nie samej stronie, a tym bardziej jej pozostałym przedstawicielom procesowym, chyba że z treści wniosku lub z innych okoliczności ujawnionych w sprawie wynika, iż odpis ten powinien być doręczony również albo wyłącznie oskarżonemu, ewentualnie także innemu obrońcy (zob. uchw. SN z 9.06.2006 r., I KZP 10/06, OSNKW 2006, nr 7-8, poz. 65; T. Grzegorzczak, Kodeks postępowania karnego. Komentarz, Warszawa 2014, s. 1393; P. Rogoziński [w:] Kodeks postępowania karnego. Komentarz do wybranych przepisów, red. S. Steinborn, LEX/el. 2016, art. 423, teza 9).

W orzecznictwie dotyczącym charakteru pełnomocnictwa substytucyjnego, o którym mowa w art. 21 ust. 1 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 1166) i art. 25 ust. 3 ustawy z dnia 26 maja 1982 r. Prawo o adwokaturze (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 1184 z późn. zm.) przyjmuje się, że udzielenie takiego dalszego pełnomocnictwa procesowego jest udzieleniem pełnomocnictwa substytutowi przez samą stronę, a nie przez jej pełnomocnika, który udzielił substytucji. Na skutek udzielonej substytucji substytut staje się

pełnomocnikiem strony, a nie pełnomocnika strony, który udzielił substytucji (zob. np. post. SN z 7.11.2006 r., I CZ 78/06; wyrok SN z 21.01.2009 r., III CSK 195/08). Nie istnieją żadne powody uniemożliwiające zastosowanie takiej interpretacji omawianego stosunku procesowego także na gruncie procedury karnej, skoro dotyczy ona sposobu reprezentacji klienta przez radcę prawnego (adwokata) w ogólności w postępowaniach prowadzonych na podstawie ustawy. Substytut jest więc upoważniony z mocy ustawy do tych samych czynności procesowych, do których upoważniony jest wystawca substytucji, jeżeli z jej treści nie wynika ograniczenie zakresu działania substytutu (np. do zastępstwa na jednym terminie rozprawy). Wystawienie substytucji bez ograniczenia do pojedynczej czynności stwarza więc sytuację, że w dalszym postępowaniu strona ma dwóch (lub więcej) równouprawnionych pełnomocników (zob. H. Ciepla [w:] A. Marciniak [red.], Kodeks postępowania cywilnego. Tom I. Komentarz. Art. 1–205, Warszawa 2019, teza 11 do art. 91). W przedmiotowej sprawie radca prawny R. S. została upoważniona substytucyjnie, w nieograniczonym zakresie, do działania w charakterze obrońcy oskarżonego w sprawie zawisłej w Jaśle o sygn. II K 155/20.

Oznacza to, że *in concreto* adw. R. S. stała się kolejnym obrońcą H. U., a skutki jej działań wywierały bezpośredni wpływ na sytuację procesową oskarżonego, jak ma to miejsce w odniesieniu do każdego innego obrońcy. Nie jest więc tak, jak zdaje się to wynikać z przedmiotowego zażalenia, że r.pr. W. S. pełnił rolę obrońcy głównego, a adw. R. S. – „pobocznego”. Wykluczone jest więc uznanie, że doręczenie obrońcy substytucyjnemu, na jego wniosek, odpisu wyroku sądu odwoławczego wraz z uzasadnieniem (przy braku wniosku, a więc i doręczenia po stronie drugiego obrońcy) nie wywołuje bezpośredniego skutku dla oskarżonego w postaci początku biegu terminu do wniesienia kasacji. Przeciwna argumentacja wyłaniająca się z wniesionego zażalenia nie daje się również pogodzić z samym faktem wniesienia w tej sprawie kasacji. Nasuwa się bowiem wątpliwość, na jakiej podstawie skarżący zdecydował się wnieść nadzwyczajny środek zaskarżenia, skoro w jego ocenie, artykułowanej w zażaleniu, termin do tej czynności procesowej miał w odniesieniu do r.pr. W. S. w ogóle nie rozpocząć biegu.

Konkludując, zasadnie w niniejszej sprawie r.pr. W. S. nie doręczono odpisu wyroku Sądu odwoławczego wraz z uzasadnieniem, albowiem nigdy nie występował on o takie doręczenie. W imieniu oskarżonego uczyniła to natomiast – co przyznano w zażaleniu – tylko adw. R. S. i taki odpis został doręczony na adres kancelarii (tożsame dla obu obrońców) w dniu 14 marca 2022 r. Uwzględniając, że równolegle o doręczenie odpisu uzasadnienia wyroku Sądu odwoławczego wystąpił osobiście oskarżony, wobec którego skuteczne doręczenie nastąpiło w terminie późniejszym, niż obrońcy (30 marca 2022 r.), dopuszczalne było złożenie kasacji przy zachowaniu „wydłużonego” w ten sposób terminu, to znaczy liczonego – z uwzględnieniem zastrzeżenia z art. 123 § 1 k.p.k. – od chwili doręczenia uzasadnienia oskarżonemu (por. uchwałę SN z 28.04.1980 r., VI KZP 8/80, OSNKW 1980, nr 5-6, poz. 43; post. SN z 25.02.2016 r., V KZ 2/16). Dla kompletności wyводу wskazać należy, że skoro – jak wykazano wcześniej – wniosek o doręczenie wyroku z uzasadnieniem złożył obrońca substytucyjny, w sprawie nie miał zastosowania art. 140 k.p.k. Przepis ten tworzy regułę doręczania przedstawicielowi procesowemu każdego wskazanego w tym przepisie pisma, a więc dotyczy doręczenia obrońcy odpisu wyroku wraz z uzasadnieniem sporządzonym na wniosek samego oskarżonego (zob. post. SN z 26.02.2015 r., III KZ 8/15). Złożenie niezależnego wniosku przez oskarżonego działającego osobiście, nie rodziło zatem w okolicznościach tej sprawy, obowiązku doręczenia uzasadnienia także drugiemu z obrońców. W każdym jednak razie, przewidziany w art. 524 § 1 k.p.k. termin do złożenia kasacji w niniejszej sprawie upływał z dniem 29 kwietnia 2022 r.

Z tego względu zasadnie w zaskarżonym zarządzeniu przyjęto, że kasacja nadana w urzędzie pocztowym w dniu 30 kwietnia 2022 r. została złożona po terminie i należało odmówić jej przyjęcia, co trafnie uczyniono.

Kierując się powyższym, Sąd Najwyższy orzekł jak w postanowieniu.

[as]